Ч. 253 Пятниця 10 (23) падолиста 1900. Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій го дині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Рух виборчий. — До ситуациї. — З полудневої Африки. — Вісти з Хіни.)

Нині відбуває ся в Тернополи вибір 55 виборців з V. курий з міста Тернополя. Кандидатів на послів з сеї курні есть трох: о. Миронович з Березовиці, др. Тадей Німентовский, нотар і властитель більшої посілости, кандидат польского центрального комітету, і Тимофей Старух, господар і вислужений жандарм із Слободи, кандидат руского народного комітету. — Польский комітет центральний затвердив слідуючі кандидатури: Вінкентия Яблоньского, начальника суду в Коросні на V. курию Сянік-Коросно-Ясло-Березів-Добромиль-Лісько Старе місто; — Казимира Ройовского на V. курию Стрий-Турка-Жидачів-Бібрка-Долина-Калуш; — дра Тадея Німентовского на V. курию Тернопіль-Збараж-Золочів-Перемишляни-Бережани; — дра Івана Валевского на V. курию Станіслави-Рогатин-Підгайці-Бучач-Товмач; — Стефана Мойсу Росохацкого на V. курию Коломия-Надвірна-Богородчани-Косів-Снятин-Городенка.

„Slovenec" замістив оногди на чільнім місци відозву консервативного сторонництва Словінців. Відозва підписана крім імен др. Івана Шуштерчіча і Франца Повшого, ще чотирома иншими заступниками виборчих округів Країни і підносить передовсім потребу цілковитого переняття ся австрийскою державною ідеєю, поручає рішуче поборюванє обструкциї, домагає ся упорядкованя язикової справи на законодатній дорозі і вкінци жадає загального, безпосередного голосованя. — Рівночасно появила ся також відозва словіньского ліберального сторонництва. Она протестує против німецкого посередничого язика, домагає ся злуки Словінців Країни, Стирії, Каринтії, Гориции і Триєсту в одну, одноцільну провінцию на основі автономії народів, в противности до теперішної нічим не оправданої автономії провінций і майоризациї припадкової більшости в даній провінциї. В сей спосіб можна лише осягнути цілковиту рівноправність австрийских горожан. Відозва поручає вибір поступових послів, що готові поборювати перевагу духовеньства, стануть в обороні новочасної школи і причинити ся до побіди поступових засад. Вкінци поручає тісну згоду словіньских послів з Чехами.

„Национальний і язиковий спір". — Під таким заголовком видав ґр. Черпін брошуру, в котрій обговорює відносини австрийскі. Брошура викликала сензацию тим, що рід Чернінів належав завсігди до консервативної чехофільской шляхти, а ґр. Кароль виступає в теперішній брошурі різко против далекосяглих, ческих претенсий, виказує неможливість механічної рівноправности Чехів і Німців, осуджує мрачні основи ческого державного права та ганить аґітацию проти німецкого язика у війску і др. Довгі часи спільного пожитя і практичне житє вже давно усунули противности межи Німцями а Чехами і лише доктринеризм приписує национальній ідеї пересадне значінє. Всяке державне, народносепаратистичне право носить в собі зародки розбитя Австриї і всі патриоти повинні поборювати єго без милосердия. Зле зрозумілий клич рівноправности роздражнює маси в небезпечний спосіб, жадаючи сего, що з математичною точностию не дасть ся ніколи перевести в Австриї. Автор взиває консервативну шляхту Чехів, щоби з висших взглядів зрекла ся ческого державного права і злучила ся з ліберальною шляхтою. Однак сам автор бачить остаточно безуспішність свого зазиву та рад, бо висказує потребу, для полагодженя теперішного заколоту, знести конституцию на протяг потрібного часу.

Анґлійскі часописи подають приватну вість з Капштадту, що заступник Крїґера ґен. Шальк Бурґер мав дня 9 с. м. умерти в війсковім шпитали в Йоганесбурзі з ран, які одержав в битві. Урядового потвердженя тої вісти ще нема. — Ґен. Робертс доносить о многих битвах між Анґлійцями і Бурами. Обі сторони потерпіли великі страти. Командант анґлійскої залоги в Табанчу коло Блюмфонтену доніс, що відділ Бурів зложений з 800 людий напав на місто Вепенер дня 19 с. м. де взяв до неволі 9 бурских горожан і розстріляв їх за зраду. Того самого дня вернув відділ до Деветдорфу. В околици Блюмфонтену появляє ся чим раз більше бурских відділів, котрі заєдно непокоять Анґлійців.

З Нового Йорку доносять до Times'a: Кілька держав стремить потайки до подїлу Хіни. Жаданя високих відшкодовань мають на меті зробити такий поділ конечним. Коли би стараня Америки, аби суму відшкодовань обнизити, були безуспішні, тоді Америка виступить із союза держав. — Появили ся поголоски, що великі товпи ворохобників ідуть з полудня на Тієнтсін і Пекин. Доси та вість не потвердила ся, але мусить бути щось правди на них, бо всі Хінці, заняті у Европейців покидають їх і розпускають непокоячі поголоски.

ТВЕРДЖЕНЄ ПІТАҐОРА.

(З німецкого — Кастельнуова).

— Твердженє Пітаґора! — перечитав з налетом іронії професор Ровені, розвиваючи картку, котру я з великою несьмілостию перед хвилею витяг з урни на столі. Відтак поважаний ментор показав той кусник паперу сидячому побіч правительственному комісареви, шепнувши єму при тім кілька слів на ухо; наконець вручив мені, щоби я міг еще раз наочно доконатись про се, що написано.

— Ходи до таблиці — додав і затер руки.

Товариш, котрий випередив мене на тім становищи виходив саме з кляси на пальцях і радів, що вдалось єму як так спекати ся трудної задачі. Через двері, котрі той щасливець відчинив до до сусідної салі, влилась на стіну і на поміст кляси довга смуга соняшного світла, в котрій через хвилю я мав приємність оглядати тінь своєї постави.

Двері зачинились і знов ціла комната потонула у сутіни. Було се в серпни. Спека була страшенна, ради захисту перед палючими проміями сонця спущено у вікнах грубі, сині ролети, причинено віконниці. Остальне в клясі світло громадилось на катедрі й на таблиці, а було єго аж надто богато, щоб осьвітлити нехибно дожидаючу мене погубу.

— Ходи до таблиці і представ нам твердженє рисунком — повторив професор, бачучи мою турботність.

З усього твердженя я мав лише понятє того, як оно представляє ся на рисунку; отже взявши крейду, я забрав ся до роботи. Однак я не квапив ся кінчити рисунок, напевне обчисляючи в души, що чим більше часу мине мені на ґрафічній части задачі, тим менше лишить ся на устні докази. Та професор не склоняв ся ні трохи потуряти тим моїм либонь для него зрозумілим хитрощам.

— Спіши ся, — приганяв, — тут же-ж не ходить о копію Рафаїлової Мадонни.

Я мусів кінчити.

— Тепер позначи буквами... Мерщій, нащо така старанна каліґрафія? на-що ти стер те С?

— Щоб не мішати з G, котре стоїть побіч; замісць С назначу Н.

— Що за оглядність! — кепкував Ровені. — Ну, чи скінчив?

— Скінчив — а пошепки додав собі: а щоб тебе!...

— Ну, і що-ж дальше? чого мовчиш ніби заклятий? Що тут треба доказати?

Зближав ся початок моєї погуби. Формула твердженя вилетіла мені з памяти зовсім.

— У трикутнику... — зачав я з дрожанем голосу.

— Ну?

Я набрав відваги й брив дальше, як міг і як умів.

— У трикутнику... квадрат виставлений на противпрямці рівнає ся квадратам двох приправок.

— В кождім трикутнику?

— Таж ні, — підповіла якась милосердна душа.

— Ні — повторив і я голосно.

— Вискажи ся яснійше, в якім трикутнику?

— В трикутнику прямокутнім — шепнув знов той сам голос, що й перше.

— В трикутнику прямокутнім — повторяю як папуґай.

— Мовчати там в лавках! — закликав професор, а звертаючись до мене, додав:

— Тож твердиш, що сей великий квадрат рівнає ся кождому з сих малих квадратів.

Таке твердженє було-б очевидячки дурницею; супротив тої певности обняло мене якесь щасливе вдохновенє.

— Ні — відповідаю — обом разом.

— Значить ся, їх сумі; треба було казати так відразу. Тепер докажи.

Я почув, що мимо тропікальної спеки, яка була в клясі, зимний піт мене обливає. Остовпілий я позирав на прямокутний трикутник, на великий квадрат і два менчі квадратики, що відхилялись ніби крила, перекладав крейду з руки в руку й не говорив ні

Новинки.

Львів дня 22 го падолиста 1900.

— Є. Е. п. Намістник ґр. Лев Пініньский повернув вже цілковито до здоровля. П. Намістник встав вже з ліжка і полагоджує всі урядові справи.

— Є. Е. п. Маршалок краєвий ґр. Станислав Бадені повернув вчера рано з Відня до Львова.

— Новий архієпископ лат. о. Більчевский приймав в понеділок і ві второк по полудни желаня від професорів університету, духовеньства і питомців. В наслідок іменованя о. Більчевского архієпископом, буде опорожнений ректорат львівского університету, котре достоїньство зложив о. архієпископ на засіданю сенату вчера по полудни. Вибір нового ректора відбуде ся на другий тиждень.

— Катехитами іменовані: о. Евгеній Громницкий, катехит при тернопільскій ґімназиї для ґімназиї в Золочеві, а о. Даміян Константин Лопатиньский зі Львова катехитом в Тернополи.

— П. Іван Труш, артист-маляр, прибувши оногди з Київа, устроює у Львові виставу своїх образів.

— Нову церков з мягкого материялу будуть ставити з весною 1901 р. в Даляві дрогобицкого деканата, перемиской епархії, старанем тамошного самостійного сотрудника о. Юл. Гумецкого і его прихожан. Плян виготовив архітект п. Мих. Голейко і він буде також вести будову тої церкви.

— Репертуар руского театру в Тернополи. В суботу 24-го с. м. „Чорноморці" народна оперета Лисенка; — в неділю 25-го с. м. „Не ходи Грицю на вечерниці" образець народний зі співами і танцями: — ві второк 27-го с. м. „За хлібом" драма в 4 актах Богдана Лепкого; — в четвер 29-го с. м. „Шалавило" комедия в 4 актах Глиньского.

— Войсковий товариш Шевченка. Часопись „Волгар" заміщає оповіданє Груновского одного з салдатів, що відбував службу разом з Тарасом Шевченком в I оренбурґскім лінійним батальоні: „Я служив — каже Груновский — в кріпости писарем і був церковним дяком, коли до нас приїхав Тарас Григориевич. Его привезено під конвоєм, а в бумазі стояло, що Шевченко політичний злочинець, якого мають строго доглядати, щоби нічого не писав. Комендант був у нас добра людина, але ротний командир, в котрого відділ попав ся Тарас Григориевич, був строгим чоловіком і досить непривітним. Шевченко натерпів ся від него немало, головно в перших часах, коли приходило ся учити вправ з карабіном і машерувати. Тарас Григориевич був смирний, як найбільше настроєний, а командир не любив таких людий. Однак коли покінчила ся наука, Тарас переніс ся до дому команданта, а в касарни стояло лише его ліжко. Тараса увільнено від всякої муштри і служби; він безнастанно лише читав ріжні книжки і часописи та малював картини. Его картини набували по 50—100 рублів за одну в Астрахань та дальше в Росию, тому Шевченко був все при грошех. Видатків на удержанє не робив він ніяких, бо цілий харч мав у команданта; часто забавляв ся з офіцерами, грав в театрі, гуляв з простими салдатами; взагалі Тарас був хороший і добрий чоловік. З кождим жив сердечно і дружно. Лише при кінци почав від всіх сторонити, а се мабуть з туги за рідним краєм".

— Похорон бл. п. о. Николая Чайківского, пароха і декана в Берегах дільних, котрий скоропостижно упокоїв ся дня 19 с. м. у Львові в 64-ім році житя, відбув ся нині рано з приватного дому підприємця похоронного п. Курковского при ул. Кохановского.

— Дурні не переводять ся і нема способу научити їх розуму, хоч би до кождого з них приставив окремого учителя. Длятого дуже часто стають ся жертвою всіляких дурисьвітів, котрим мусять відтак дорого оплачувати ся. Оттаке стало ся недавно тому одному господареви в Бір у Вестфалії в Німеччині. Він пішов був на чужий ґрунт і нагромадив там сухого листя та приніс собі. У того господаря служив паробок, хлопчище 18-літний, але дуже хитрий, і той зачав нуджати свого господаря, що він за того листя, котре непрашо забрав з чужого ґрунту, дістане що найменше рік криміналу. Господар так того перепудив ся, що просив паробка, щоби він поміг ему видобути ся якось з того нещастя. Паробок взяв ся помагати, і казав собі давати гроші на то, щоби ними ніби то підкупити прокуратора і судиїв. В той спосіб витуманив він від господаря 9200 марок (або 11.040 К.) і заказав ему, щоби він анї словом не говорив о тім нікому, бо лиш длягого его не арештовано і не засуджено до криміналу. Лиш якось случайно довідала ся о тім поліция і хотіла паробка арештувати, але той утік до Бельгії.

— Як в повісти. Анґлійска ґазета виходяча в Мельбурн в Австралії помістила сими днями новинку, котра виглядає як би коротенький зміст з великої повісти. Історая була така: Богато літ тому назад перебувала в Німеччині якась 17 літна, додати ще потреба красна Шкотка і учила ся там музики. При сій нагоді пізнала она там, старшого о рік від неї студента з британійскої Канади, котрий так само учив ся музики. Конець як звичайний: обоє молоді полюбили ся і присягли собі вірність аж до смерти, але недобрий опікун сказав що они обоє дурні і розлучив їх. Злюблені однакож переписували ся потайком. В кілька літ опісля „она" вернула до Австралії а „він" поїхав до Канади. В тім часі стратив він адресу милої і мимо всіх заходів не міг довідати ся де она перебуває. Не давно тому була якась пані з Сідней в гостині у знакомих вже немолодого Канадийця. Там зговорило ся щось случайно про панну, з котрою п. Ц... любив ся. Він довідав ся, що она ще не віддала ся і зараз написав лист до неї та просив єї о руку. Панна Л.. відписала відворотною почтою, що сумнїває ся, чи они по більше як двайцяти пяти роках щоби собі подобали ся. Канадиєць не відписав на то нічого, лиш вибрав ся зараз в дорогу до Сідней. В шість неділь опісля відбуло ся з великою парадою весїлє в однім із найперших готелів. Шкотка, котрій тепер 42 літ і котра удержувала ся з того, що давала лекциї музики, стала жінкою богатого Канадийця і недавно тому поїхала з ним до его вітчини.

— Вискочив з ваґона. Ві второк всів в Коломиї до поїзду, котрий їхав з Черновець до Львова якийсь молодий мужчина і примістив ся у ваґоні III-ої кляси межи жидами. По хвили один з жидів спостеріг, що ему пропав поларес, в котрім були 3 Корони 40 сотиків і закликав кондуктора. Заким ще кондуктор прийшов, молодий мужчина вийшов на поміст ваґона і підчас скорої їзди вискочив межи Туркою а Коршевом. Люди, що виділи, як злодій скакав, перепудили ся гадаючи що він забє ся на місци або бодай покалічить ся тяжко, тимчасом злодій навіть не упав, лиш трохи захитав ся і побіг в ліс, де щез всім з очий.

слова по тій простій причині, що не вмів нічого сказати.

Підповідати не зважить ся ніхто. В сали настала така тишина, що чути було, як бренчить перелітаюча муха. Професор виялив у мене свої сірі, злосливо блискучі очи, комісар нотував щось на аркуши паперу. Після доброї хвилї той достойний статист грімко хрюкнув, а професор опять промовив гордо з зрадливою солодостию:

— Ну і що-ж?

Я мовчав.

Професор тримав мене в тій непевности і муці та не викидав за двері, хотячи мабуть покепкувати з мене.

— Як то? Чи не глядаєш ти нової незвістної доси розвязки?... Гм, не перечу, що се далось би може й найти, але ми вдоволимось одною із звістних. Попробуй, чи-ж не тямиш, що треба лінії DE і MF продовжити аж до точки їх спільної пересічи? Продовжи — сьміло!

Махинально я робив, що мені велено. Рисунок зачав прибирати вид велита, опираючого ся своїм тягаром на череві.

— Напиши букву N в точці пересічи продовжених боків трикутника. Так, тепер що-ж дальше?

Свербів мене язик, — але до слова не могло прийти.

— Чи не уважав би ти потрібним повести лінію з точки N через точку A на підставу квадрату BHGC?

Признаюсь щиро, що я не уважав того ніяк потрібним, але і сим ще разом зробив, як мені велено.

— Відтак треба продовжити боки BH і GC.

Сего, справді, вже було за богато.

— Тепер — сказав вкінци професор — либонь вже і дволітна дитина доказала би се твердженє. Чи не маєш нічого сказати о крикутниках BAC і NAF?

Позаяк мовчанка лиш продовжала мою муку, то ж і відрік я ляконічно:

— Ні, не маю.

— Се значить, иншими словами, що нічого а нічого не знаєш?

— Та-ж, здаєсь мені, що пан професор могли се вже віддавна примітити — відповів я супокійно мов Сократ.

— Славно, дуже славно, то в тобі таке сидить? А чи не знаєш про се, що твердженє Пітаґора називаєсь також віслячим мостом, бо лиш крайні, послідні віслюки гублять ся на нім? Забирай ся мені звідси сейчас. Надію ся, що ти сам розумієш добре, що перепав. Най же се висгане тобі на будуче за науку, до чого доводить читати „Дон Кіхота" і малювати коти в часї годин науки.

Коли я виходив з кляси, проводжений приглумленим сьміхом товаришів, комісар як раз нюхав табаку. За дверми ждало на мене трех чи чотирох товаришів, котрим так само пощастилось при іспиті.

— Що перепав?

— Та перепав, тай ще і як — відповів я повагом, додаючи: — Моя гадка була все така, що математика сотворена для ідіотів.

— Та вже-ж! — потвердив один з товаришів мого нещастя.

— А що-ж тебе питали? — заговорив

— Твердженє Пітаґора. А прошуж: що мене може се обходити, чи квадрат на против прямці рівний сумі квадратів на припрямках, чи не рівний?

— Та се не обходить ні тебе, ні мене, ні нікого на сьвіті — підхопив з жаром чотирнайцятьлітного неука третий товариш. Впрочім, если ті квадрати між собою рівні, то по що ми маємо їм се говорити если-ж нерівні, то по що завертають нам сим голови?

— Вірте мені товариші — закінчав я, мов досьвідний чоловік — вірте, то ціла наша теперішна система едукацийна не варта зломаного крейцара і що доки нас Німці будуть вчити, не змінить ся нічо на ліпше.

Ми розійшлись глубоко пересьвідчені, що наш перепад при іспиті був протестом против австрийского пановання а заразом найліпшим доказом бистроти і независимости нашого розуму. Однак мушу признати ся, що коли я розважав усе на самоті, то не допису-вала моя фантазия.

Сей сумної памяти іспит порішив мою дальшу судьбу. Супротив факту, виказуючого так ясно брак у мене всякої способности до математики, я не міг анї думати про себе щоб кінчити школу технічну. Обставини домашні не дали менї зачати на ново від ґімназиї, а що більше, приневолили мене глядати за працею, котра могла мені сейчас дати удержанє.

Я знав добре, що инакше бути не може і не мав права противити ся такій судьбі, але все таки я на праваду засумував. До науки взагалі не мав я такої відрази, як відчував виключно до математики; до певної міри я віднесив хосен з науки подаваної в школі, а передовсім любив саму школу. Я любив її довгі коридори, що гуділи відгомоном наших пустих забав, любив деревляні лавки, порізані ножиками, любив навіть ту чорну таблицю, що була сьвідком мого поганого „перепаду"..

Цілу вину нещастя я складав на твердженє Пітаґора.

Хто знає, думав я, може на инші питаня я був би видумав яку відповідь та перелїз би з бідою до висшої кляси, як то бувало иншими роками. Але з тим ослячим мостом!

Господарство, промисл і торговля.

— Ц. к. Дирекция зелізниць державних оповіщує: „Ґазета львівска“ з дня 18 падолиста оголошує розписане лїцитацийної продажи старих материялів, узисканих в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 30 падолиста с. р. до висше згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. Услівя продажи подані суть в „Ґазетї львівскій“, а можна їх одержати також в бюрі для справ варстатових в підписаній ц. к. Дирекциї.

Телеґрами.

Марсилія 22 падолиста. Роблять тут великі приготовленя на приняте президента Крігера. Цїле місто має сьвяточний вигляд. Корабель „Ґельдерлянд“, на котрого покладі находить ся Крігер, прибуде до порту аж над раном, з причини ушкодженя машин в дорозї

Льондон 22 падолиста. Standard доносить у вечірнім виданю, що льорд Робертс упав з коня і тяжко поранив ся.

Париж 22 падолиста. Надіслано сюди адресу міста Праги, виказуючу симпатию для Крігера. Адресу підписали: Герольд, Ґреґр, Горайца і бурмістр Срб.

Льондон 22 падолиста. Доносять з Пекіну з 19 с. м. що виправа, вислана з Калґану, прибула того дня до Вейляї і займила то місто без опору.

Париж 22 падолиста. Презес ґенеральної ради департаменту Секвани і бурмістр Парижа постановили удати ся в пятницю на двірцю, аби повитати Крігера.

Курс львівский.

Дня 21-ого падолиста 1900.	платять	жадають
I. Акциї за штуку	К. с.	К. с.
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	630·—	650·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	331·—	341·—
Зеліз. Львів-Чернів.-Яси	527·—	536·—
Акциї гарбарнї Ряшів	—·—	150·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	420·—	440·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	89·80	90 50
Банку гіпот. 5% преміов.	109·30	110·—
Банку гіпот. 4½%	98·30	99·—
4½% листи застав. Банку краев.	98·50	99·20
4% листи застав. Банку краев. .	92·—	92·70
Листи застав. Тов. кред. 4% . .	91·50	92·20
„ „ 4% льос. в 41½ літ.	92 20	92.90
„ „ 4% льос. в 56 літ.	90·80	91·50
III. Обліґи за 100 зр		
Пропінацийні гал.	95·50	96·20
Обліґи ком. Банку кр. 5% II ем.	100·50	101 20
„ „ „ „ 4½%	98·70	99·40
Зеліз. льокаль. „ 4% по 200 кор	91·50	92·20
Позичка краев. в 1873 по 6%	102·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	92·—	92·70
„ м. Львова 4% по 200 кор.	88·30	89·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	69·50	72·50
Міста Станиславова	145·—	—·—
Австр. червон. хреста (Курс віденьский)	44·25	45 25
Угорскі черв. хреста (Курс віденьский)	22·25	23·25
Італ. черв. хрес. 25 фр. (Курс віденьский)	—·—	—·—
Архікн. Рудольфа 20 К. (Курс віденьский)	59·—	61·—
Базиліка 10 К. (Курс віденьский)	13·20	14·20
Joszit 4 К. (Курс віденьский)	6·50	8·—
Сербскі ґабакові 10 фр. (Курс віденьский)	8 50	10·—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·35	11·50
Рубель паперовий	2·54	2·58
100 марок німецких	117·30	118·—
Доляр америк.	4·80	5·—

Надіслане.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Ціна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодіж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

— **„Краєвий Союз кредитовий“** видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . . аркуш по 5 сот.
2. Замкненя місячні . . . „ „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . „ „ 5 „
5. „ уділів . . . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . . „ „ 5 „
7. „ лїквідацийна . . „ „ 5 „
8. „ вкладок щадничих „ „ 6 „
9. „ уділів членьских „ „ 5 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч 10, I. поверх.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

І треба то було витягнути собі як раз се питане!

Неодну нічку передумав я над ним. В снах не давав менї спокою сей величезний квадрат, біля него трикутник, з котрого виростали в дві протавні сторони два малі квадратики. Опісля виринав лябіринт лїнїй, хаос букв і мов удари молота гуділи в голові букви: BAC = NAF; RNAB = DEAB

Не скоро я позбув ся сеї змори, не скоро забув про Пітаґора і его три квадрати. Аж час, що гоїть всякі рани, затер се прикре вражінє. Минули лїта, многі лїта... Нараз перед кількома тиждями, кинувши оком на вошит сина, я задрожав, побачивши на нім зловіщий рисунок...

— Ах, се кляте твердженє не дає спокою мому цїлому родови! — закликав я. — Бідний хлопчина! І ему оно мабуть пошкодить в житю, як колись менї пошкодило.

Коли син вернув того дня зі школи, я рішив ся розпитати его.

— Ага — зачав я торжественно — з ґеометриї ви дійшли вже до твердженя Пітаґора?

— Так, тату, — відповів хлопчина байдужно.

— Се твердженє трудне! — продовжав я, похитнувши головою з співчутєм.

— Так, таку, думаєте? — поспитав мене з усьміхом.

— А ти з чванливости хочеш в мене вмовити, що для тебе оно не трудне?

— Розуміє ся, тату; оно для мене легке.

— Я хотів би се справдити — вихопилось менї нехотячи. — Не терплю чванливости — я додав.

— Зараз пересьвідчу вас, тату — сьміло відповів хлопець.

Взяв аркуш паперу, оловець і в мгнї ока вирисував кабалістичну фіґуру.

— Способів доказу єсть кілька — сказав. — Чи вам, тату, все одно, який возьму.

— Всьо менї одно — відповів я махинально

І дійстно менї було всьо одно: хоч би тих способів була сотка, я був би певно ні одного з них не розумів.

— Тож беру найпростїйший — продовжав мій малий математик.

Говорячи се, повів і продовжав вже лїнїї, які двацять сїм лїт тому велів менї в такий сам спосіб повести і продовжати незабутний мій професор Ровені; відтак зачав менї з найглубшим пересьвідченєм доказувати, що трикутник BAC рівний трикутникови NAF що ромб RHAB так подібний до квадрату DEAB, як одна половина яблока до другої, що вкінци в тім рисунку єсть ще стілько річий рівних собі, що з тих всіх рівностий виходить як найпростїйше послїдне заключенє: квадрат BHGC рівний сумі квадратів CAFM і DEAB

— А тепер — додав син скінчивши свій доказ — тепер можемо, єсли хочете, тату, дійти иншим способом до того самого результату...

— Але бій ся Бога! — закликав я переполоханий. — Добре ще, що і так дійшли ми до кінця. Тепер треба відпочати по працї

— Але ж, таточку — я цїлком не умучив ся.

— А диви: цїлком не умучив ся!... Справдї, з того хлопця буде другий Нютон! І що ж тут тепер супротив таких фактів думати про права наслїдности!

— Ти певно першний ученик з математики? — поспитав я дітвака з якоюсь несьмілостию і подивом.

— О! ні, тату — відповів. — В клясі єсть двох сильнійших від мене; впрочім знаєте добре, таточку, що треба бути хиба послїдним віслюком, щоби не розвязати твердженя Пітаґора.

„Треба бути послїдним віслюком!“ По двайцяти семи лїтах я почув від мого сина повторений засуд, який сказав менї професор Ровені в памятнім дни іспиту; лиш що тим разом була при нім ще прикра добавка: „знаєте про се добре“.

Щоби спасти бодай позір, рішив ся я на брехню:

— Но так, справдї, що знаю. Розумієш, що се був з моєї сторони лиш жарт, і се не повинно тебе вганяти в гордість.

Тимчасом мій малий Нютон мабуть пожалував свого надто скорого осуду, виголошеного необачно.

— Суть впрочім такі — докинув — що в клясї ніколи не уважають... Они, хоч і не віслюки, як думаю...

Сей відворот видав ся менї дуже зручним, тож з якоюсь наглою отвертостию я закликав:

— Так, дійстно. Що до мене, ніколи не був я досить уважливим....

— Як то?... Ви, тату? — закликав дітвак, спаленівши по уха...

Я замкнув ему губу долонею.

— Тихо, полишім се...

І так се твердженє Пітаґора стало ся для мене в друге причиною немилої пригоди.

Однак помимо того не відчуваю до него тепер такої як давнїйше відрази. Помиритись з ним, не може бути й бесіди, але я зачав уважати его за приятеля родини, котрого не годить ся легковажити, хоч би й була до него особиста ураза.

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

БЕЗПЛАТНО

4 томи повісти

Клим. Юноши „Внучек“ — А. Мечника „Ованес Огана“ — К. Лясковского „Зужитий“ — Ст. Аріеля „Улуди“

за кождий чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанєм і на будуче дотеперішного отрудництва в специяльних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює їй практичну хосенність ствердженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань улїпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дїйстними доказами признаня, становлячими для редакциї цїнну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанєм, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нинї вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформациї з проявів дїйстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тїни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нинї сказати о дусї і напрямі нашої працї на будуще.

Не спускаючи з уваги печалливого і безперервного постійного забезпеченя сотрудництванашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділї белетристики приготовили для „TYGODNIK-A MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені працї: *Марії Родзевичівної*, *Віктора Гомулицкого*, *Володислава Ст. Рей монта*, *Севера (Ігн. Мацїйовского)*, *Володислава Уминьского* і многих иньших.

В відділї поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского*, *Миріяма*, *Лянгого*, *Ор-Ота* і иньших, обіцяли нам свої твори на слідуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта
повість п. з.:
І по многих днях. — І по многих лїтах....

Севера
повість п. з.:
Леґенда.

Услівя передплати разом з премією:

У Львові і Кракові:	
Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.

В Галичинї з почтовою пересилкою;	
Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ приймає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).